

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Κριτήρια αξιολόγησης – αυτοαξιολόγησης γραπτής
ερευνητικής εργασίας με έμφαση στην πτυχιακή εργασία

Διδάσκων: Νίκος Ανδρεαδάκης
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο v.3.0***
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives v.3.0)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ως προς την αξιολόγηση μιας σεμιναριακής ή πτυχιακής εργασίας, θα μπορούσε να επικαλεστεί κανείς πληθώρα κριτηρίων. Η υιοθέτηση, προφανώς, συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης καθώς και η έμφαση που τους αποδίδεται, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το είδος της έρευνας αλλά και από τις απαιτήσεις του επόπτη ή του διδάσκοντα. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν κοινά αποδεκτά κριτήρια, παρακάτω αναφέρονται, με τη μορφή καταλόγου, κάποια ενδεικτικά κριτήρια, τα οποία ευελπιστούμε ότι θα βοηθήσουν το φοιτητή στην αυτοαξιολόγησή του. Αν και στη σχετική βιβλιογραφία απαντώνται διάφοροι τύποι καταλόγων κριτηρίων αξιολόγησης (ακολουθίας, περιεχομένου, επαναληπτικοί, διαγνωστικοί, κ.τ.λ.), στην περίπτωση της εκπόνησης και της συγγραφής ερευνητικής εργασίας, ο κατάλληλος τύπος φαίνεται να είναι ο «κατάλογος κριτηρίων ποιότητας».

Αυτός ο τύπος ενδείκνυται για διαδικασίες αξιολόγησης-αυτοαξιολόγησης, ενώ επικεντρώνεται στα θεμελιώδη ποιοτικά χαρακτηριστικά μιας διαδικασίας, όπως είναι και η συγκεκριμένη. Μπορεί να αξιοποιηθεί, τόσο από το φοιτητή όσο και από τον επόπτη ή διδάσκοντα, ως ένας κατάλογος:

- α. αρχικής αξιολόγησης, κατά την έναρξη της εκπόνησης της εργασίας του φοιτητή,
- β. διαμορφωτικής αξιολόγησης, κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας και της απόπειρας συγγραφής των κεφαλαίων της, και
- γ. τελικής αξιολόγησης, μετά το πέρας της εκπόνησης και της τελικής συγγραφής της εργασίας.

Ο κατάλογος κριτηρίων αποσκοπεί:

1. Να συνοψίσει με επιγραμματικό τρόπο το σύνολο των περιεχομένων του Οδηγού και να υπενθυμίσει στο φοιτητή τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να εμπεριέχει η εργασία του.
2. Να στηρίξει το φοιτητή στην προσπάθειά του να σταθεί αυτοκριτικά, να αποτιμήσει με αναλυτικό τρόπο και να αναστοχαστεί πάνω στην ποιότητα του έργου του.
3. Να δώσει τη δυνατότητα στο φοιτητή να διαπιστώσει εγκαίρως τις αδυναμίες ή τις ελλείψεις που παρουσιάζει η εργασία του, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους κανόνες που διατυπώθηκαν στον Οδηγό, ώστε να τις καλύψει αν αυτό θεωρηθεί ως αναγκαίο ή έστω να προσδιορίσει με σαφήνεια τους περιορισμούς της.

4. Να διευκολύνει τον επόπτη ή το διδάσκοντα στις κατ' ιδίαν συζητήσεις με το φοιτητή, ώστε να επισημανθούν με αναλυτικό τρόπο τα προτερήματα και οι αδυναμίες, οι ελλείψεις ή τα κενά της εργασίας του φοιτητή, προκειμένου να ενδυναμωθούν τα μεν, να εξαλειφθούν ή να αμβλυνθούν τα δε.

5. Να προλάβει την εκδήλωση αρνητικών φαινόμενων, όπως είναι: το «φαινόμενο της άλω», σύμφωνα με το οποίο η αρχική παρουσία ή απουσία ενός σημαντικού στοιχείου σε μια διαδικασία προκαταλαμβάνει υπέρ του δέοντος τον εκάστοτε κριτή, το «φαινόμενο *Rorschach*», σύμφωνα με το οποίο εμφανίζεται η τάση κάποιος να παρατηρεί κυρίως αυτά που επιθυμεί να παρατηρήσει σε μια διαδικασία, ανεξάρτητα από τα πραγματικά δεδομένα, καθώς και το «φαινόμενο του *Πυγμαλίωνα*», όπου οι θετικές αλλά κυρίως οι αρνητικές προσδοκίες του επόπτη ή διδάσκοντα απέναντι στο φοιτητή ή ακόμη και του φοιτητή απέναντι στο αντικείμενο μελέτης, επιφέρουν αντίστοιχες αρνητικές αλλαγές στη συμπεριφορά του φοιτητή με σύστοιχο κόστος και στην παραγωγή του έργου του.

Ο κατάλογος των κριτηρίων είναι δομημένος σε δυο συμπληρωματικές ενότητες. Η πρώτη ενότητα αφορά στα περιεχόμενα της εργασίας και η δεύτερη εμπεριέχει τα ποιοτικά της χαρακτηριστικά.

Στον πίνακα 4, εμφανίζεται η πρώτη ενότητα η οποία αντιστοιχεί στα περιεχόμενα της εργασίας. Με αυτόν τον υποκατάλογο επιχειρείται, τόσο η διασφάλιση της παρουσίας των περιεχομένων όσο και της ακολουθίας με την οποία οφείλουν να εμφανιστούν στο τελικό κείμενο της μελέτης. Ο φοιτητής καλείται να ελέγχει και να σημειώνει προοδευτικά, από την έναρξη της εκπόνησης της εργασίας μέχρι την ολοκλήρωσή της, καθένα από τα περιεχόμενα που έχει ήδη συγγραφεί. Αν λόγω της υφής του θέματος το οποίο πραγματεύεται ο φοιτητής, διαπιστωθεί είτε στο ξεκίνημα είτε κατά την πορεία ότι κάποιο από τα περιεχόμενα δεν είναι αναγκαίο, τότε παρέχεται η δυνατότητα να σημειωθεί στην ειδική στήλη «*Δεν απαιτείται*».

- Στον πίνακα 5 παρουσιάζεται η δεύτερη ενότητα η οποία και αντιστοιχεί στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εργασίας. Ο συγκεκριμένος υποκατάλογος έχει ίσως μεγαλύτερη σημασία για την αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση του φοιτητή. Τον υποβοηθεί, ανεξάρτητα από το διδάσκοντα και το είδος του έργου που έχει αναλάβει, στη δική του αποτίμηση και κριτική στάση απέναντι στην παραγωγή του, εφόσον έχει την ευκαιρία να αξιολογεί το έργο του και να αυτοαξιολογείται σε κάθε βήμα. Δίνεται, έτσι, η δυνατότητα στο φοιτητή να έχει μια συνολική εποπτεία του έργου με πνεύμα αυτοκριτικής και όχι με την ευαρέσκεια του ‘δημιουργού’, του ‘συγγραφέα’ που αγαπά το έργο του και δεν επιδέχεται το ‘κακό’ μάτι των άλλων.

Πίνακας 4
Κατάλογος κριτηρίων ποιότητας
Ενότητα α: Κατάλογος περιεχομένων της
εργασίας

*Δεν απαιτείται

	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ. Α.*
1.	Εξώφυλλο			
2.	Πίνακας περιεχομένων			
3.	Κατάλογοι πινάκων - γραφημάτων			
4.	Κατάλογος διαγραμμάτων			
5.	Πρόλογος			
6.	Εισαγωγή			
7.	Εννοιολόγηση βασικών όρων της μελέτης			
8.	Θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης			
9.	Εξέταση ειδικού αντικειμένου της μελέτης			
10.	Εξέταση επιμέρους διαστάσεων του ειδικού αντικειμένου			
11.	Προβληματική της μελέτης			
12.	Παραπομπές - υποσημειώσεις - σημειώσεις			
13.	Παραθέματα			
14.	Πρωτοτυπία και σημαντικότητα της έρευνας			
15.	Σκοπός και στόχοι της έρευνας			
16.	Υποθέσεις της έρευνας			
17.	Ερευνητική στρατηγική			
18.	Μέσο/α συλλογής δεδομένων			
19.	Πληθυσμός και δείγμα			
20.	Διαδικασία χορήγησης του/ων μέσου/ων			
21.	Μέθοδος ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων			
22.	Περιγραφή των αποτελεσμάτων της έρευνας			
23.	Επαγωγική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας			
24.	Πίνακες – γραφήματα - διαγράμματα			
25.	Ερμηνεία – συζήτηση των αποτελεσμάτων			
26.	Γενικά συμπεράσματα - προτάσεις			
27.	Περιορισμοί της μελέτης			
28.	Βιβλιογραφία			
29.	Παραρτήματα			
30.	Άλλο.			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

.....

.....

.....

.....

Πίνακας 5

Κατάλογος κριτηρίων ποιότητας

Ενότητα β: Κατάλογος ποιοτικών
χαρακτηριστικών της εργασίας

1= Καθόλου ικανοποιητικό, 2=Λίγο ικανοποιητικό, 3=Μέτρια ικανοποιητικό, 4=Αρκετά ικανοποιητικό, 5=Πολύ ικανοποιητικό, 6=Δεν απαιτείται

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ		1	2	3	4	5	6
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ							
1.	Συντομία και περιεκτικότητα τίτλου						
2.	Περιεχόμενα						
3.	Κατάλογοι πινάκων - γραφημάτων - διαγραμμάτων						
4.	Πρόλογος						
5.	Εισαγωγή						
6.	Άλλο						
ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ							
7.	Εντοπισμός και ενοσιολόγηση βασικών όρων						
8.	Σύνδεση κεφαλαίων, υποκεφαλαίων και παραγράφων						
9.	Συσχετισμός μελέτης με υπάρχουσες θεωρίες και πρακτικές						
10.	Δόμηση και διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος						
11.	Πρωτοτυπία, σημαντικότητα και χρηστικότητα της μελέτης						
12.	Διατύπωση σκοπού και στόχων						
13.	Διατύπωση υποθέσεων						
14.	Ερευνητική στρατηγική						
15.	Καταλληλότητα και ποιότητα μέσου/ων συλλογής δεδομένων						
16.	Αναφορά στον τρόπο επιλογής του δείγματος						
17.	Καταλληλότητα στατιστικών τεχνικών						
18.	Οργάνωση κεφαλαίων αποτελεσμάτων						
19.	Παρουσίαση διαγραμμάτων, πινάκων και γραφημάτων						
20.	Σχολιασμός αποτελεσμάτων						
21.	Συζήτηση και ερμηνεία των ευρημάτων						
22.	Συσχετισμός των ευρημάτων της μελέτης με τα ευρήματα άλλων μελετών						
23.	Τεκμηρίωση συμπερασμάτων και προτάσεων						
24.	Αναφορά στους περιορισμούς της μελέτης						
25.	Άλλο						
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ							
26.	Παρουσίαση βιβλιογραφίας						
27.	Παράθεση παραρτημάτων						
28.	Άλλο						
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ							
29.	Κατανόηση του θέματος και των επιμέρους πτυχών του						
30.	Αναγνωσιμότητα κειμένου και ύφος γραφής						
31.	Ομοιογενής γραφή						
32.	Ορθογραφία και σύνταξη						
33.	Σαφήνεια και απλότητα στο λόγο						
34.	Ανάπτυξη ιδεών						
35.	Κριτική ανάλυση και σύνθεση						
36.	Καινοτόμα χαρακτηριστικά και αυθεντική σκέψη						
37.	Οικοδόμηση και λογική ανάπτυξη επιχειρημάτων						
38.	Τεκμηρίωση προσωπικών κρίσεων και αξιολογήσεων						
39.	Καταλληλότητα βιβλιογραφικού υλικού και πηγών						
40.	Αξιοποίηση βιβλιογραφικού υλικού και πηγών						
41.	Χρήση παραπομπών, σημειώσεων, υποσημειώσεων						
42.	Χρήση παραθεμάτων						
43.	Άλλο						

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

.....
.....
.....
.....

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης